

INFORMACIJA

o kreditu Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) za financiranje Projekta „Program razvoja ruralne konkurentnosti“ (Rural Competitiveness Development Program - RCDP)

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj (IFAD) je Bosni i Hercegovini odobrio Projekat „Program razvoja ruralne konkurentnosti“ (RCDP), kao 7. IFAD Projekt za BiH, i osigurao sredstva za realizaciju Projekta u iznosu do 11.120.000,00 EUR-a od čega se na Federaciju Bosne i Hercegovine odnosi cca 60 % što iznosi 6.440.000 EUR-a).

Vlada Federacije BiH je na svojoj 162. sjednici održanoj 14.02.2011. godine usvojila Zaključak broj: 113/2011, kojim je podržala inicijativu da se zaduženjem kod Međunarodne fonda za poljoprivredni razvoj, osiguraju sredstva za realizaciju Projekta razvoja ruralnog poduzetništva.

Pregovori između delegacije IFAD-a i predstavnika nadležnih institucija Bosne i Hercegovine održani su 09.11.2015. godine na kojima je usaglašen i obostrano prihvaćen nacrt Sporazum o financiranju projekta i Projektni sporazum.

Sredstva kredita odobravaju se Federaciji pod sljedećim uvjetima i rokovima:

- rok otplate (uključeno grace razdoblje).....18 godina
- grace razdoblje.....3 godine
- kamatna stopa.....0 %
- troškovi servisiranja duga.....0,75 %
- dospijeća.....polugodišnja
- datumi plaćanja glavnice i kamata:.....15. veljače i 15. kolovoz svake godine

Program razvoja ruralne konkurentnosti (u daljem tekstu RCDP) polazi od uvjeta koji karakteriziraju privredu s visokom stopom nezaposlenosti, a koja je među mladim ljudima dvostruko veća, dok poljoprivredni sektor doprinosi s manje od 10 % GDP-a zemlje i znatno je izložen rizicima koji se odnose na klimatske promjene. Približno 500.000 farmi malih posjednika nastavljaju dominirati poljoprivrednim sektorom u BiH (50% posjeduje manje od 2 ha, a 89% posjeduje manje od 5 ha) i uglavnom imaju nepouzdana veze prodaje za preradu. Iako je poljoprivredni sektor BiH potencijalno dobro pozicioniran s nekoliko komparativnih prednosti, osobito za voće, povrće i šumske plodove koji nisu drvena građa (NTFP-e) i organske proizvode, i za izvozno i domaće tržište, još uvijek se ne ubire potpuna koristi iz procesa trgovinske liberalizacije i postojećega tržišnoga potencijala. Siromaštvo u BiH nije toliko u apsolutnoj bijedi već ga prije određuje socijalna isključenost i nedostatak pristupa osnovnim uslugama i ekonomskim resursima. Dok ima malo ili nimalo krajnjega siromaštva u BiH, između 19 do 21 % domaćinstava pati od kroničnog materijalnog lišavanja/uskraćivanja, a između 20 do 30 % su pod rizikom od potpadanja u materijalno lišavanje/uskraćivanje. Obrazloženje se zasniva na naprijed navedenim socijalnim i privrednim karakteristikama i potrebama malih siromašnih 'nekomercijalnih' poljoprivrednika da pristupe više integriranim oblicima proizvodnje i prodaje i tako postanu konkurentni i postižu održiv komercijalni

obim, što je u saglasnosti sa strategijama razvoja poljoprivrede na državnom i entitetskom nivou i IFAD-ovim strateškim okvirom.

IFAD je jedini donator u zemlji koji radi s ovom kategorijom stanovništva u značajnijem obimu, a njegovo iskustvo iz prethodnih projekata pokazalo je visok učinak rada s poljoprivrednicima, malim posjednicima, što predstavlja značajan osnov za nadogradnju/podizanje poljoprivredne proizvodnje na viši nivo.

RCDP je dizajniran kao dugoročna intervencija, koja se implementira u dva ciklusa od po pet godina s pristupom pod-sektorskoga razvoja kako bi se pružila potpora strukturalnim poboljšanjima, a koncentrira se na pod-sektore voća, povrća i šumskih plodova koji nisu drvena građa (NTFP-a), u kojima postoje najbolje prilike da se utječe na ruralno siromaštvo i ekonomski rast.

RCDP će biti implementiran kroz **klustere lanaca vrijednosti** na državnoj razini. Trenutno je dvanaest klastera identificirano koji čine projektno područje za njegov prvi ciklus. S obzirom na naglasak na podržavanju najranjivijih skupina (siromašni poljoprivrednici, žene i mladi), projekt će se pobrinuti za uključivanje siromašnih općina koje imaju potencijal u odabranim lancima vrijednosti u kontekstu većih klastera općina.

U okviru pod-sektora voća, naglasak će biti na bobičastom voću, koje visoko kotira kao izvozni proizvod, naročito maline, i osigurava odličnu mogućnost za uključenost ranjivih skupina, ali se bavi i trešnje, jabuke, kruške, šljive, breskve, grožđe i marelice. U pod-sektoru povrća, naglasak će biti dat proizvodnji kornišona, zatim plasteničkoj proizvodnji paprika, rajčica i krastavaca, i proizvodnji kultura na otvorenom polju (rani krumpiri, paprike za prerađivačku industriju, itd.). Pod-sektor NTFP-a je snažno izvozno orijentiran i dobar je izvor prihoda kroz sakupljanje divljih gljiva, šumskoga voća i ljekovitoga i aromatičnoga bilja za ruralna domaćinstva bez zemlje. Kako bi se osigurala održivost pod-sektora NTFP-a, bit će promoviran uzgoj odabranih kultura, u kombinaciji s nekim aktivnostima dodavanja vrijednosti.

Ciljna skupina za predloženi projekt su:

1. mali poljoprivredni proizvođači zainteresirani za komercijalnu poljoprivredu
2. udruge proizvođača i zadruge, koje su orjentirane prema malim poljoprivrednim posjednicima, i njihovog povezivanja radi zajedničkog i boljeg pristupa tržištu
3. žene i omladina bez zaposlenja zainteresirani za poljoprivrednu proizvodnju
4. agro-biznisi koji obezbjeđuju inpute poljoprivrednicima i plasman proizvoda

Program će, kroz period od 10 godina, izravno ciljati 16.000 korisnika kroz provođenje BP-a/poslovnih prijedloga. Tijekom životnoga vijeka projekta, bilo bi kreirano 3,150 radnih mjesta na razini post-žetve (minimum 20% radnih mjesta kreirano za žene). Indirektni korisnici, oko 5000 njih, će imati koristi od uspješnih lanaca vrijednosti i ulaganja privatnih agro-biznisa, poboljšanoga upravljanja pod-sektorom i unaprijeđene kolektivne tržišne infrastrukture.

RCDP će biti implementiran kroz dvije komponente koje su komplementarne:

Komponenta 1: Omogućavanje okruženja za uključivi razvoj pod-sektora; Očekivani rezultat je poboljšane politike i ojačane institucije čine okruženje koje privlači male poljoprivrednike i ulagače u odabranim pod-sektorima. Pet elemenata pristupa pod-sektorskoga razvoja RCDP-a bit će implementirano kroz ovu komponentu: (i) zajedničko upravljanje pod-sektorom svih povezanih privatnih i javnih aktera kroz konsultacije i zajedničko strateško planiranje intervencija; (ii) razvijanje sposobnosti relevantnih institucija u pod-sektorima kako bi se osiguralo pružanje specijaliziranih usluga; (iii) povoljan politički okvir kako bi se dotakla povezana pitanja/problemi trgovine, politike i institucionalna pitanja/problemi, i promicao lokalni ekonomski razvoj, (iv) praćenje izvedbe pod-sektora osigurano kroz odgovorno uključivanje svih aktera u pod-sektoru, i (v) promocija privatno-javnog partnerstva.

Komponenta 2: Održivo uključivanje malih poljoprivrednika u uspješne lance vrijednosti; Glavni ciljevi su: (i) pomoći poboljšati životne uvjete proizvođača manjega obima i siromašnih sakupljača kroz održivo i unosno bavljenje poljoprivredom; (ii) konsolidirati njihove organizacije i njihove sposobnosti identificirati predstojeće poslovne prigode (glede tržišta, kanala marketinga, novih proizvoda, itd.) kako bi proširili svoje poslovanje; i (iii) imati glas i odigrati aktivnu ulogu u platformama koordinacije multi-sudionika, i na razini klastera ina razini pod-sektora. RCDP će iskoristiti dinamiku postojećih lanaca vrijednosti u odabranim lancima vrijednosti u kojima se privatni sektor (tj. trgovci agro-ulazima, otkupljivači, prerađivači, trgovci, veleprodaje, maloprodaje) aktivno angažira s malim poljoprivrednicima, ili organiziranima ili pojedinačno.

Za financiranje Projekta, u Proračunu Federacije BiH potrebno je osigurati dodatna finansijska sredstva za sufinansiranje u iznosu od 1.580.000,00 KM.

Imajući u vidu navedeno, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 56. sjednici održanoj 3.6.2016. godine, utvrdila Prijedlog odluke o prihvatanju zaduženja po Sporazumu o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) za realizaciju Projekta Program razvoja ruralne konkurentnosti (RCDP).